

ОРТАЛЫҚ
АЗИЯ УНИВЕРСИТЕТІ

Орталық Азия Университетінің Қазақстандағы қызметі

ҚАЗАҚСТАН ♦ ҚЫРГЫЗСТАН ♦ ТАДЖИКИСТАН

Университеттің көзқарасы

Орталық Азия университетінің (ОАУ) миссиясы – Орталық Азияның, әсіресе таулы аймақтардағы қауымдастықтардың әлеуметтік және экономикалық дамуына үлес қосу. Бұл мақсатқа халықаралық деңгейде мойындалған жоғары білім стандарттарын ұсыну және өңір халықтарына өздерінің бай мәдени мұрасын болашақ ұрпақ үшін құндылық ретінде сақтауға мүмкіндік беру арқылы қол жеткізіледі.

Адами капиталды дамыту, білімді ілгерілету және орнықты болашақты қалыптастыру. Қазақстан экономиканы әртараптандыру, климаттың өзгеруіне байланысты трансформация және қарқынды дамып келе жатқан білім экономикасының талаптарына бейімделу тұрғысынан маңызды кезеңді бастан өткеріп отыр. Халықаралық шарт негізінде құрылған және таулы аймақтардағы қоғамдардың дамуына қызмет ету миссиясын ұстанатын Университет осы өзгерістер үдерісін қолдауға бірегей мүмкіндіктерге ие.

Білім беру, қолданбалы зерттеулер және стратегиялық әріптестік арқылы ОАУ Қазақстанның адами капиталын нығайтуға, ұлттық саясат мәселелері бойынша диалогқа үлес қосуға және өңірлік сын-қатерлерге шешімдер әзірлеуге атсалысуда. Қазақстандағы қызмет аясын кеңейте отырып, ОАУ өзінің ықпалын арттыруға, институционалдық әріптестікті тереңдетуге және көшбасшылардың жаңа буынын қолдауға барған сайын көбірек назар аударып келеді.

ОАУН-нің Кәсіби және үзіліссіз оқыту мектебі

Орталық Азия университеті Қазақстанда Кәсіби және үзіліссіз оқыту мектебі (KYOM) арқылы маңызды қызмет атқарып келеді. 2006 жылдан бері Текелі қаласында оқу орталығы жұмыс істейді. Жиырма жылға жуық уақыт ішінде Қазақстандағы курстарға қатысушылардың жиынтық саны 23 001-ден асты. Бұл төрт елдегі KYOM желісі бойынша жалпы қатысушылар санының 8%-ын құрайды. Қатысушылардың 73%-ы – әйелдер.

2024 жылы Текелі KYOM оқу бағдарламаларының қатарын кеңейтіп, жаңа мобилография бағдарламасын іске қосты. Сонымен қатар мансаптық жоспарлау бойынша кездесулер, мұғалімдерге арналған семинарлар және гендерлік теңдікке бағытталған іс-шаралар ұйымдастырылды. Жаңа ақпараттық-ағартушылық бастамалар арқылы 150-ден астам білім алушы қамтылды.

2025 жылы Текелі KYOM Қазақстанның 2024–2029 жылдарға арналған жасанды интеллектіні дамыту жөніндегі ұлттық тұжырымдамасымен үйлесетін «Педагогикалық тәжірибеде жасанды интеллектіні қолдану» бағдарламасын әзірледі. Текелі қаласындағы жеті мектептің жалпы 39 мұғалімі жасанды интеллектінің негізгі ұғымдарымен және

оқытуды жекелендірудің практикалық тәсілдерімен танысты. Бағдарлама аясында ChatGPT, MagicSchool және TurboScribe сияқты генеративті құралдарды пайдалану жолдары да қарастырылды. Сонымен қатар, коммерциялық емес ұйым Caravan of Knowledge ұйымымен бірлесіп, Текелі KYOM аталған курсты онлайн форматта Қазақстанның әр өңірінен 100 мектеп мұғаліміне өткізді. Оқу орталығы сондай-ақ бес жаңа курсты әзірледі. Олардың қатарында компьютерлік сауаттылық курсы, сондай-ақ Қазақстан тарихы және математикалық сауаттылық пәндері бойынша Ұлттық біріңғай тестілеуге дайындық курстары бар. Сонымен қатар жергілікті білім беру жүйесін жетілдіруді қолдау мақсатында Текелі қаласының білім бөлімімен өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойылды.

Текелі KYOM Қазақстан бойынша International Computer Driving Licence (ICDL) халықаралық компьютерлік сауаттылық сертификатын белсенді түрде ілгерілетіп келеді. Қазіргі таңда KYOM – Қазақстандағы ICDL тестілеуін өткізуге уәкілетті жалғыз орталық. Бұл KYOM-нің ел бойынша цифрлық сауаттылықты арттыруға және халықаралық деңгейде мойындалған сертификаттауды дамытуға қосып отырған маңызды үлесі болып табылады.

Мұқабадағы фотосурет: қазақ ауызша поэзия орындаушысы

ОАУ студенттері

ОАУ ДАМУ ЗЕРТТЕУЛЕРІНІҢ ЖОҒАРҒЫ МЕКТЕБІ

Даму зерттеулерінің жоғары мектебі (ДЗЖМ) – Орталық Азиядағы қолданбалы зерттеулер, саясат мәселелері бойынша сараптамалық диалог және қоғамдастықтарға бағытталған бағдарламаларды жүзеге асыратын ОАУ-нің негізгі құрылымы. ДЗЖМ құрамындағы бес негізгі бөлім: **Азаматтық қоғам бастамасы (АҚБ); Мемлекеттік саясат және басқару институты (МСБИ); Таулы қоғамдарды зерттеу институты (ТҚЗИ); Мәдени мұра және гуманитарлық ғылымдар бөлімі (ММГҒБ); Аға Хан гуманитарлық жобасы (АХГЖ).** ДЗЖМ Қазақстандағы климаттың өзгеруіне төзімділік, басқару, мәдени мұраны сақтау және азаматтық белсенділік сияқты маңызды мәселелерді зерттейді және осы бағыттарда жұмыс жүргізеді.

Тек 2025 жылдың өзінде ДЗЖМ бөлімдері бірлесіп 25-тен астам рецензияланатын ғылыми жарияланым дайындады, ірі өңірлік және халықаралық форумдар өткізді және Дүниежүзілік банк, Біріккен Ұлттар Ұйымының Даму бағдарламасы (UNDP), Германияның Халықаралық ынтымақтастық қоғамы (GIZ), Еуропалық Одақ және әлемнің жетекші университеттерімен әріптестікті тереңдетті..

Мемлекеттік саясат және басқару институты

МСБИ Қазақстанда және Орталық Азияның кең өңірінде зерттеулер, іс-шаралар және әріптестік жобалар арқылы белсенді қызмет атқарады. Институттың жарияланымдары мен қызметі жастардың азаматтық белсенділігі, тарихи нарративтер, энергетикалық көшу, қалалық саясат және кен өндіретін қалаларды дамыту, көлікті декарбонизациялау, сондай-ақ қалалардың

орнықтылығын жоспарлау сияқты мәселелерді қамтиды Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымының Халықаралық көлік форумымен бірлесіп, МСБИ Астана қаласындағы Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Мемлекеттік басқару академиясында SIPA жазғы мектебін ұйымдастырды. Бағдарламаның мақсаты – инфрақұрылымға, энергетикаға және өнеркәсіпке салынатын инвестицияларды климаттық және тұрақты даму мақсаттарымен үйлестіру бойынша өңірлік білім алмасуды күшейту. МСБИ зерттеушілері Назарбаев Университетінің (NU) көптеген іс-шараларына қатысты.

2025 жылғы сәуірде Назарбаев Университетімен бірлесіп МСБИ «Қазақстандағы энергетикалық көшу: ұлттық деңгейден өңірлік саясатқа дейін» атты дөңгелек үстел ұйымдастырды. Іс-шарада әділетті энергетикалық көшу, экономиканы әртараптандыру және ұлттық энергетикалық көшу стратегияларын өңірлік саясатпен байланыстыру мәселелері талқыланды.

CERGE-EI Foundation қорымен серіктестік аясында МСБИ экономикалық білімді нығайтуға бағытталған онлайн-трансляция форматындағы курстар өткізеді. 2021 жылдан бері Қазақстаннан 11 білім алушы 13 курсты аяқтады. Олардың қатарында мінез-құлық экономикасы, климаттың өзгеру экономикасы, даму экономикасы, энергетика экономикасы, білім беру экономикасы, экологиялық экономика, қаржы нарықтары, гендерлік экономика және деректер ғылымына кіріспе сияқты курстар бар.

Таулы қоғамдарды зерттеу институты

ТҚЗИ Қазақстанның таулы аймақтары мен климаттық жағдайларына тікелей қатысты өңірлік қолданбалы зерттеулерге үлес қосып келеді. 2024 жылы ОАУ

Орталық Азия мұздықтары жөніндегі халықаралық семинарды өткізді. Іс-шараға Қазақстан, Ресей, Ұлыбритания, Нидерланд, Қытай және Тәжікстаннан зерттеушілер қатысты. 2025 жылы ТҚЗИ 10 ғылыми зерттеу нәтижесін, оның ішінде халықаралық рецензияланатын ғылыми журналдарда жарияланған 8 мақаланы ұсынды. Сонымен қатар ТҚЗИ зерттеушілерінің бірі өңірдегі мұздықтардың жойылу үдерісіне арналған халықаралық климаттық деректі фильмге қатысты.

Ага хан гуманитарлық жобасы

АХГЖ Орталық Азиядағы «Орталық Азиядағы әйелдер» антологиясына арналған мұғалімдерге арналған әдістемелік нұсқаулықты өңірлік деңгейде енгізу аясында Алматы қаласында семинарлар өткізді. Іс-шараларға үш елдегі түрлі білім беру ұйымдарының студенттері мен педагогтері қатысты.

Іс-шаралар және ынтымақтастық

ОАУ зерттеулер, сараптамалық диалог және институционалдық әріптестік арқылы Қазақстанның климат және тұрақты даму саласындағы күн тәртібіне белсенді үлес қосып келеді.

COP29 конференциясы аясында, Қазақстанның ұлттық павильонында ОАУ Орталық Азиядағы көлікті декарбонизациялау бағыттары бойынша зерттеулерін таныстырды. Сонымен қатар Германия Үкіметі қаржыландыратын Азиядағы тұрақты инфрақұрылым бағдарламасы аясындағы өңірлік білім орталығы

ретіндегі өзінің рөлін таныстырып, ұлттық және жергілікті деңгейлерде климаттың өзгеруіне төзімді қалалық және инфрақұрылымдық жоспарлауды дамыту қажеттігін атап өтті.

2025 жылғы қазанда ОАУ Төтенше жағдайлар және апаттар қаупін азайту орталығымен және Green Academy ұйымымен бірлесіп «Климаттың өзгеруі: су ресурстарының, жылынудың және денсаулықтың болашағын болжау» атты конференция ұйымдастырды. Іс-шараға Қазақстанның және шетелдің жетекші ғылыми және сараптамалық ұйымдарынан зерттеушілер мен сарапшылар қатысты.

2026 жылғы наурызда ОАУ Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғары білім министрлігі мен ЮНЕСКО-ның 2-санаттағы Орталық Азия өңірлік гляциологиялық орталығы ұйымдастырған Water Tower Partnership серіктестігі аясындағы зерттеу басымдықтарын айқындауға арналған жұмыс кездесуіне қатысты.

ОАУ Қазақстандағы академиялық әріптестігін де кеңейтіп келеді. Университет Жетісу университетімен өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойып, Назарбаев Университетімен бірлесіп энергетикалық көшуге қатысты қоғамдық пікір мәселелері бойынша дөңгелек үстел ұйымдастырды. Жергілікті деңгейде SPCE Текелі қоршаған ортаны, әлеуметтік жауапкершілікті және корпоративтік басқаруды (ESG), сондай-ақ деректерді талдауды қамтитын семинар өткізді. Сонымен қатар IPPA Текелі қаласында COP29-дан кейін тұрақты даму және орнықтылық тақырыптарына арналған семинарға 43 мектеп оқушысын тартты.

Орталық азиядағы оқытушыларды кәсіби дамыту бағдарламасы

Орталық Азиядағы оқытушыларды кәсіби дамыту бағдарламасы аясында ОАУ Қазақстаннан келген 9 ғалымға, оның ішінде 8 әйел ғалымға, әлемнің жетекші университеттерінде жоғары оқу орнынан кейінгі білім алуына қолдау көрсетті. Олардың қатарында: Кембридж университеті; Корнелл университеті; Саймон Фрейзер университеті; Карлтон университеті; Эксетер университеті; Берлиннің еркін университеті бар.

Бағдарлама түлектерінің бірқатары кейін ОАУ мен Ага Хан даму желісінің (АХДЖ) қызметіне қайта оралып, өз үлестерін қосты. Басқалары Назарбаев Университеті, Кембридж университеті және Қазақстан-Германия университеті сияқты жетекші оқу орындарында жоғары

академиялық және басқарушылық қызметтер атқарып келеді.

Бағдарламаның танымал түлектері: Анель Кулахметова – Даму зерттеулері бойынша PhD. Қазіргі уақытта Қазақстандағы inVision U университетінің проректоры, Диана Кудайбергенова – әлеуметтану бойынша PhD. Қазіргі уақытта Кембридж университетінде саяси әлеуметтану бойынша оқытушы, Мадина Жунусова – мемлекеттік саясат бойынша PhD. Қазіргі уақытта ОАУ-дың Мемлекеттік саясат және басқару институтында аға ғылыми қызметкер, Айгерім Асқарова – Кембридж университетінің магистрі. Қазіргі уақытта Азаматтық қоғам бастамасында (АҚБ) ғылыми қызметкер.